

dolus semper praestatur	za naklep se vedno odgovarja (stranki z dogovorom ne moreta izključiti odgovornosti za naklep)
quidquid N ^m N ^m Q ^o A ^o dare facere oportet	karkoli je treba da toženec da ali stori tožniku (pri actio incerti ex stipulato - sodnik je moral najprej ugotoviti, kaj je toženec dolžan tožniku)
nemo alteri stipulari potest	nihèe si ne more dati obljubiti za drugega (neveljavna je stipulacija v prid ali breme tretji osebi)
quod de meo tuum fit	kar od mojega postane tvoje (pri posojilni pogodbi)
ut inter bonos bene agier oportet et sine fraudatione	kakor je med dobrimi treba ravnati pošteno in brez goljufanja (gre za opis poštenega dejanja)
falsus in uno, falsus in omnibus	zlagan v enem primeru, zlagan v vseh primerih
suae rei emptio non valet	nakup lastne stvari ne velja
periculum est emptoris perfecta emptione	nevarnost je kupèeva, ko je kupna pogodba perfektna.
socii mei socius meus socius non est	družbenik mojega družbenika ni moj družbenik
periculo meo crede	na mojo nevarnost kreditiraj (gre pri mandatu - kreditno naroèilo; mandatar ima na voljo actio certae creditae pecuniae)
pacta sunt servanda	dogovore je treba spoštovati (to naèelo je objavil praetor v svojem ediktu, da je zavaroval stranke)
servitus fundo utilis esse debet	služnost mora biti koristna zemljišèu
praedia vicina esse debent	zemljišèi morata biti sosednji
nemini res sua servit	ni mogoèa služnost na lastni stvari
servitutibus civiliter utendum est	služnost je treba izvrševati kulturno in obzirno
servitus in faciendo consistere nequit	služnost ne more obstajati v storitvi
servitus servitutis esse non potest	služnost ni mogoèa na služnosti
praedia vicina esse debent	gospodujejoèe in služeèe zemljišèe morata biti v neposredni sosesèini, da je mogoèe uspešno izvrševati služnost (javna pot ali zemljišèe ki je med dvema zemljišèema se ne šteje)
plus cautionis in re est quam in persona	veè varnosti je v stvari kot v osebi
prior tempore potior iure	kdor je prejšnji po èasu nastanka, je trdnejši po svoji pravici. (veè zastavnih pravic na isti stvari - starejša zastavna pravica ima prednost pred mlajšo)
per pactum conventum	s sklenjenim dogovorom (se ustvari hipoteka)
pignoris causa indivisa	predmet zastave je nedeljiv
ne bis in idem	ne dvakrat o isti stvari
pecuniae creditae bona debitoris, non corpus obnoxium esse	naèelo, naj zahtevajoèi upnik raje poseže po dolžnikovem premoženju, kakor pa po njegovi osebi
quantum facere potest	kolikor zmore (izjemno omejuje rimsko pravo dolžnikovo jamstvo - jamèi z vsem svojim premoženjem vsem svojim upnikom - beneficium competentiae - pravna dobrotà, ki pusti dolžniku nujno premoženje za preživetje)
soluta pecunia repeti non potest	izpolnjenega denarja ni mogoèe terjati nazaj (naturalna obligacije)
imposuibilium nulla obligatio est	obveznost glede nemogoèega je nièna (predmet obligacije mora biti naèeloma samo to, kar je mogoèe izpolniti)
si convenerit dolum non esse praestandum	èe je bilo dogovorjeno, da se za nepoštenje ne jamèi - to je nemogoèe
quidquid dare facere oportet ex fide bona	karkoli mora toženec zaradi te zadeve dati ali storiti tožniku po naèelu dobre vere in poštenja (v tožbenih formulah se sodniku nalaga, naj obsodi toženca le tedaj in na toliko kolikor to ustreza naèelu dobre vere in poštenja)

species perit ei cui debetur, genus perire non consetur	individualno določena stvar propade tistemu, komur je dolgovana, medtem ko se šteje, da po vrsti določena stvar ne more propasti
duae res sunt in obligatione, una est in solutione	dolgovana sta dva predmeta, vendar tako, da je treba izpolniti le enega (alternativna obligacija)
una res est in obligatione, duae sunt in solutione	dolžnik dolguje neko določeno dajatev, namesto nje pa sme dati neko drugo dajatev (facultas alternativa - možnost nadomestitve; laesio enormis - nadpolovično prikrajšanje -kupec je kupil stvar pod polovično ceno...)
accessio est principalis obligationis ne ultra alterum tantum	postranska obligacija zagotovi iztožljivost glavne ne več kot je mogoče (obrestovanje se ustavi, ko obresti dosežejo višino glavnice)
usurae usurarum	obrestovanje obresti (prepoved velja, ko se neplačane obresti pretvorijo v novo glavnico, ki se potem obrestuje ali pa ko se obresti prištejejo h glavnici in se nato povečuje povečana glavnica)
diei adiecto pro reo est	določitev izpolnitvenega časa je v prid dolžniku (upnik ne more prej terjati dolžnika, dokler ne poteče rok)
quod sine die debetur, statim debetur	kar je dolgovano brez izpolnitvenega dneva, je takoj dolgovano
dies interpellat pro homine	čas opominja namesto človeka (dolžnik zapade v zamudo po izteku roka, ne da bi ga moral upnik k temu opomniti)
diligentia quam suis rebus adhibere solet magna culpa dolus est	skrbnost, ki jo kaže v svojih lastnih zadevah velika malomarnost je naklep (po Justinjanovem pravu)
casus a nullo praestantur	za naključje nihče ne jamči
casum sentit dominus	naključje trpi lastnik (škoda, ki je nastala po naključju trpi lastnik, to je tisti, v čigar premoženju je nastala. Izjemoma je nekdo lahko prevzel krivdo za naključje, nikoli pa za višjo silo; naključje preide tudi na upnika, ki pride v zamudo)